

Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΙΝΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙ Η “ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΓΛΩΣΣΑ”

Νέα μελέτη αποδεικνύει ότι επιδρά το ίδιο σε ανθρώπους διαφορετικών πολιτισμών

Τον 19ο αιώνα μια μεγάλη μορφή της αμερικανικής λογοτεχνίας ο Χένρι Γουόντσογουρθ Λονγκφέλλου είχε αποκαλέσει τη μουσική «παγκόσμια γλώσσα της ανθρωπότητας». Μια νέα έρευνα

έρχεται να δείξει πως η μουσική έχει μια καθολική επίδραση στους ανθρώπους, η οποία ξεπερνά τα σύνορα και τις διαφορετικές κουλτούρες. Καναδοί και Γερμανοί επιστήμονες συνέκριναν τις αντιδράσεις μιας απομονωμένης φυλής Πυγμαίων του Κογκό με τις αντιδράσεις των μοντέρνων κατοίκων του Μόντρεαλ στα ίδια μουσικά ακούσματα και συμπέραναν ότι, σε σημαντικό βαθμό, οι άνθρωποι αντιδρούν συναισθηματικά με παρόμοιους τρόπους σε αυτό που ακούνε.

Το πείραμα της... ζούγκλας

Ερευνητές των καναδικών πανεπιστημίων ΜακΓκιλ και Μόντρεαλ, καθώς και του Τεχνικού Πανεπιστημίου του Βερολίνου, που έκαναν τη σχετική δημοσίευση στην επιθεώρηση «Frontiers in Psychology», ταξίδεψαν στα βάθη των δασών της κεντρικής Αφρικής, όπου συνάντησαν τη φυλή Μπενζελέ των Πυγμαίων, οι οποίοι ζουν απομονωμένοι χωρίς πρόσβαση σε ηλεκτρισμό, ραδιόφωνο, τηλεόραση και άλλες σύγχρονες ανέσεις.

Οι επιστήμονες, αφού έβαλαν τους Πυγμαίους να ακούσουν διάφορα μουσικά κομμάτια και κατέγραψαν τις αντιδράσεις τους, έκαναν το ίδιο -με ακριβώς την ίδια μουσική- με μια ομάδα Καναδών που ζούσαν στο Μόντρεαλ. Η κοινή μουσική που άκουσαν οι δύο τόσο διαφορετικές ομάδες (40 Πυγμαίων και 40 Καναδών) περιλάμβανε

τόσο «δυτικά» κομμάτια, όσο και μουσική των Μπενζελέ, συνολικά 19 μουσικά αποσπάσματα διάρκειας 30 έως 90 δευτερολέπτων.

Επειδή όλα τα μέλη της συγκεκριμένης φυλής Πυγμαίων τραγουδούν τακτικά για τελετουργικούς λόγους, οι ερευνητές -για λόγους σύγκρισης- περιέλαβαν στην ομάδα των Καναδών εθελοντών μόνο ερασιτέχνες ή επαγγελματίες μουσικούς. Αν και οι δύο ομάδες ένιωσαν αρκετά διαφορετικά για το κατά πόσο μερικά κομμάτια μουσικής τους φαίνονταν ωραία ή άσχημα, υπήρχε «ομοφωνία», τόσο σε υποκειμενικό (ψυχολογικό), όσο και σε αντικειμενικό (σωματικό) επίπεδο, κατά πόσο η μουσική ήταν ηρεμιστική ή διεγερτική.

Οι μουσικές

Η δυτική μουσική ήταν κυρίως κλασική ορχηστρική (Μπραμς, Λιστ, Μέντελσον κ.α.) και περιλάμβανε αποσπάσματα από γνωστές κινηματογραφικές ταινίες (όπως ο «Πόλεμος των Άστρων», η «Λίστα του Σίντλερ» και το «Ψυχώ»), καλύπτοντας μια ευρεία γκάμα συναισθημάτων. Η μουσική των Πυγμαίων ήταν πολυφωνική φωνητική μουσική, που αποσκοπεί στο να κατευνάσει τον θυμό ενός ενήλικα ή το κλάμα του μωρού, να ανακουφίσει τον πόνο του θανάτου, να ευχηθεί καλή τύχη σε έναν κυνηγό κ.α.

Οι ερευνητές ζήτησαν από τους Πυγμαίους και Καναδούς ακροατές να βαθμολογήσουν αυτά που άκουγαν και να εκφράσουν κατά πόσο τους έκαναν να νιώθουν ηρεμία ή το αντίθετο. Παράλληλα, οι επιστήμονες κατέγραφαν -μέσω βιοαισθητήρων- τις φυσιολογικές αντιδράσεις των ακροατών, όπως τους παλμούς της καρδιάς τους, τον ρυθμό της αναπνοής, τον ιδρώτα των χεριών τους κ.α.

«Η μεγάλη μας ανακάλυψη είναι ότι οι ακροατές από πολύ διαφορετικές ομάδες ανθρώπων αντέδρασαν με παρόμοιους τρόπους στο κατά πόσο η μουσική τους ηρεμούσε ή τους διέγειρε» δήλωσε ο επικεφαλής ερευνητής **Χάουκε Έγκερμαν**. Όπως είπε, οι άνθρωποι φαίνονται να αντιδρούν παρόμοια στον ρυθμό της μουσικής, στον τόνο της και στο ηχόχρωμά της.

Η βασική διαφορά μεταξύ Πυγμαίων και Καναδών ακροατών ήταν

ότι οι δεύτεροι δήλωσαν πως ένιωθαν μια πολύ μεγαλύτερη γκάμα συναισθημάτων, θετικών και αρνητικών, όταν άκουγαν τη δυτική μουσική «τους», από ό,τι οι Πυγμαίοι, όταν άκουγαν είτε τη δική τους, είτε τη δυτική μουσική. Αυτό πιθανώς οφείλεται, κατά τους επιστήμονες, στο ότι η μουσική παίζει διαφορετικό ρόλο στην κουλτούρα ενός Δυτικού από ό,τι στην κουλτούρα ενός Πυγμαίου.

«Τα αρνητικά συναισθήματα διαταράσσουν την αρμονία του δάσους στην κουλτούρα των Πυγμαίων, γι' αυτό θεωρούνται επικίνδυνα» δήλωσε η ερευνήτρια Ναταλί Φερνάντο, που μελετά την μουσική των Μπενζελέ εδώ και δέκα χρόνια. *«Αν ένα μωρό κλαίει, οι Μπενζελέ θα τραγουδήσουν ένα χαρούμενο τραγούδι, ενώ το ίδιο θα κάνουν και όταν οι άνδρες φοβούνται να πάνε για κυνήγι. Γενικά, η μουσική χρησιμοποιείται στην κουλτούρα τους για να εξοβελίσει όλα τα αρνητικά συναισθήματα, έτσι δεν είναι παράξενο που αισθάνονται πως όλη η μουσική που ακούνε, τους κάνει να νιώθουν ωραία».* Αντίθετα, στη Δύση οι άνθρωποι συχνά ακούνε μουσική που μπορεί να τους αγχώνει, να τους φοβίζει και γενικά να τους δημιουργεί αρνητικά συναισθήματα.

Πηγή/φωτογραφία: Το Βήμα science, tovima.gr